

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13310,Dni-bez-prasy.html>
2023-03-25, 20:42

Dni bez prasy

"Dni bez prasy", 12 VIII 1981 KKP „S” podjęła uchwałę nr 86/81 ws. strajku prasowego. Początkowo planowany na 13 II 1981, zawieszony na apel premiera gen. Wojciecha Jaruzelskiego o „dziewięćdziesiąt spokojnych dni”, miał być odpowiedzią na „trwającą od kilku dni bezprzykładną kampanią propagandową” skierowaną przeciwko Związkowi, „połączoną z uniemożliwieniem lub drastycznym ograniczeniem możliwości repliki ze strony NSZZ «S»”. Kampanię tę zapoczątkowało oświadczenie rządowe z 7 VIII 1981 o rzekomym zerwaniu przez Związek negocjacji z władzami – de facto jedynie je zawieszono. Związek oskarżano o arogancję, naruszanie zasad rządzących rokowaniami, podejmowanie rozmyślnych działań godzących w interes państwa, społeczeństwa i narodu. Zarzucano mu „pomiatanie rządem” i organizowanie krzykliwych akcji protestacyjnych. Na tym samym posiedzeniu (10-12 VIII 1981) KKP zaapelowała o powstrzymanie się od strajków i demonstracji ulicznych (w szczególności o czasowe zawieszenie terminu marszu gwiazdowego), wezwała do stosowania w razie potrzeby innych form protestu, zwróciła się do związkowców, by wobec pogarszającej się sytuacji w kraju przepracowali dobrowolnie 8 wolnych sobót, oraz zaaprobowała podwyżki cen chleba.

Postulat przeprowadzenia strajku prasowego 13 VIII 1981 został poparty przez Radę Główną Episkopatu Polski, która apelowała do rządzących ws. środków masowego przekazu: „Ci, którzy ich obecnie używają, powinni powstrzymać się od jętrzenia i drażniącej propagandy”. Protest został zorganizowany (zgodnie z decyzją KKP) 19-20 VIII 1981 pn. Dni bez prasy. Polegał na wstrzymaniu w całym kraju druku i kolportażu gazet codziennych.

Wg danych MSW protestowały działy gazetowe zakładów graficznych w Szczecinie, Warszawie, Krakowie, Lublinie,

Olsztynie, Koszalinie, Białymstoku, Koszalinie, Gdańsku, Rzeszowie i Wrocławiu. Strajk w Domu Słowa Polskiego w Warszawie, w obawie przed działaniami władz, rozpoczęto już dzień wcześniej. W efekcie nie wydrukowano zaplanowanych 2 mln egz. 6 gazet codziennych, w tym „Trybuny Ludu”, wstrzymywano również kolportaż prasy, np. 19 VIII 1981 „S” przeprowadziła akcję w rozdzielni Prasa-Książka-Ruch w Sochaczewie, dystrybuującej prasę na terenie woj. skierniewickiego.

W ocenie Związku akcja, której podporządkowała się olbrzymia większość zakładów graficznych, zakończyła się sukcesem. 21 VIII 1981, podczas konferencji rzecznika prasowego KKP Janusza Onyszkiewicza, padły stwierdzenia, że „nie przyniosła ona strat gospodarczych, a wręcz oszczędności. [...] wykazała siłę Związku, o czym świadczyło nieukazanie się żadnej gazety, oprócz wydrukowanych w drukarniach wojskowych i rządowych”. Wg danych „S” (Biuletynu Pism Związkowych i Zakładowych „AS” nr 32) przez 2 dni na ok. 100 tytułów jedynie 4 ukazały się w niezmiennym nakł. i obj. Pozostałe, o ile w ogóle były drukowane, miały bardziej charakter ulotek niż gazet.

Zupełnie inaczej skuteczność akcji oceniło MSW: wg zebranych przez nie danych 19 VIII 1981 miano wydrukować i rozprowadzić 21 dzienników w zmniejszonym nakł., 9 – w wyższym, a pozostałe w planowanym. Podobnie miała wyglądać sytuacja w dniu następnym. Był to efekt działań podjętych przez władze, np. zaangażowania do kolportażu aktywu partyjnego, przy czym kolportaż ten w znacznej mierze odbywał się poza kioskami Ruchu.

20 VIII 1981 protest został zakończony – z wyjątkiem rozpoczętego w tym dniu w Olsztyńskich Zakładach Graficznych strajku okupacyjnego, spowodowanego podaniem w „Dzienniku TV” komunikatu Prokuratury Generalnej o postawieniu protestującym zarzutu z powodu rzekomego uniemożliwiania przeciwnikom strajku podjęcia pracy. Protest w OZGraf został zakończony 5 IX w związku z rozpoczęciem obrad I KZD.

Grzegorz Majchrzak

[Region Polska](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)